

M.

ki-
arai
ona,
l'ap

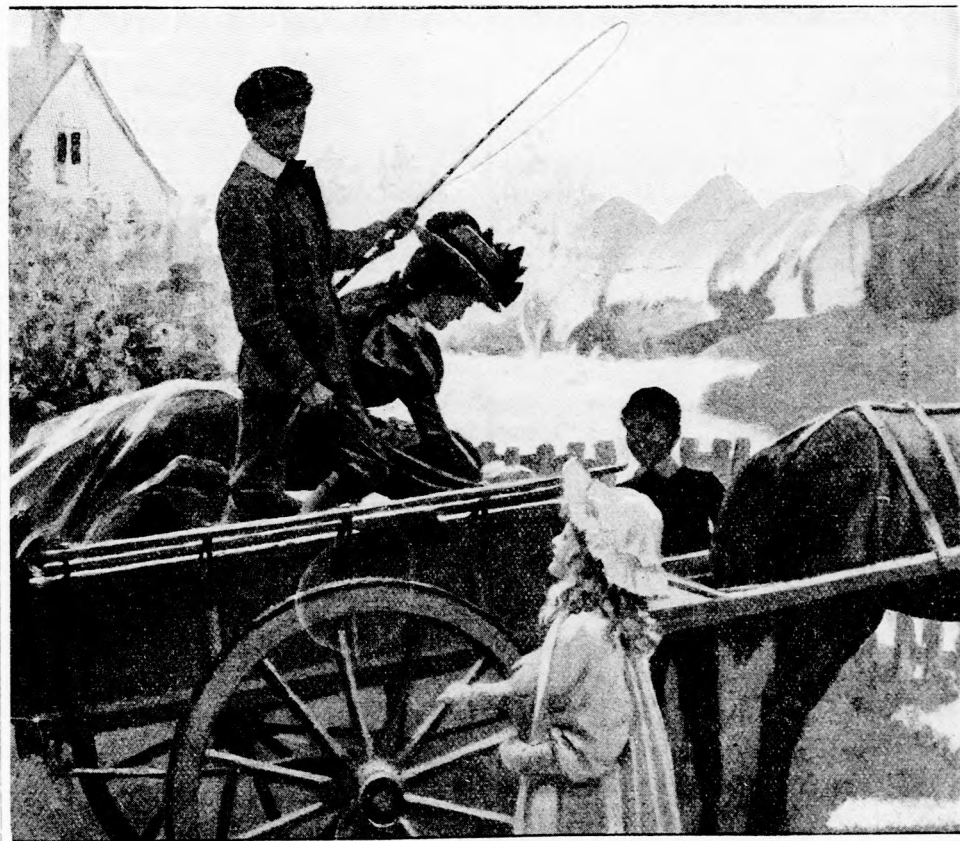
cén-
mek
zép
zva,
a
nyik

zölt
ke,
sch

KIS HÍR

Szerkeszti Forgó bácsi.

... VÁGYAKOZVA NÉZTEK. (Lásd a 354. lapon.)

LXI. köt. 23. szám. Ára negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil. 1901. december 8-án.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

y-

A KLÁRI-TANYA KIS GAZDÁI.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

NAGYON pontosan járt el az öreg János kocsis minden megbízásban, melyet Klárikától vagy Sándortól kapott, de mégis akadt olyan portéka, melynek beszerzését nem bizhatták reá. Lassanként már több effélére volt szükségök és Klárika azt tervezte, hogy valamelyik napon berándul a városba.

— Gyalog messze volna, mondá Sándor. De majd beszélök az öreg Jánossal, nem vihetne-é be reggel a kocsin.

János ezt nem találta jónak.

— Reggel nagyon bajos, ifiuram. Az a kis talyiga-forma szekér nagyon tele van rakva, nem is volna hova ülniök rajta. Hanem ma délután megint behajtatok, mert fűszerszámot hozok a nemzeti asszonyomnak. Hát akkor bejöhettek az ifiurék, ha ugyan nem röstelnek ráülni arra a kordéra.

— Nem vagyunk mi olyan uraságok, hogy éppen csak parádés hintóban járhatnánk. Hát nagyon jó lesz ugy. Csak álljon meg a házunk előtt, János.

Klárika is jónak találta.

— Most még össze kell olvasnunk a pénzünket, hogy mennyi költeni valónk van.

Elő vette a szekrényből az erszényt. Két külön csomóban volt benne a bankó. A nagyobbik csomót vissza tette az erszénybe.

— Ez az Abris bácsié. Nem sokára be köll számolnunk neki. Azt hiszem, meg lesz elégedve.

— Jaj de sok pénz! álmélkodott Bözsike.

— Ugy-e? szóló Sándor vidáman. Nem hiába dolgozunk ám. És jól gazdálkodtunk, a magunk részére is elég maradt. No, ho-

zunk nektek egy kis nyalánkságot, ugy is rég nem volt részetek benne.

Klárika az erszényt a nagyobbik csomó bankóval vissza tette a szekrénybe és ráfordította a kulcsot. Egy pillanatig arra is gondolt, hogy a kulcsot kihuzza a zárból és zsebébe teszi; de mégis ott hagyta.

— Még el találnám az uton veszteni. Nem nyulnak a kicsinyek hozzá.

No, ebben csakugyan megbizhatott. Bözsike és Emilke a világért sem nyultak volna valamihez; de különben is ezt a pénzt ugy tekintették, mint a saját kincsöket is, melyet gondosan kell őrizniök.

Gondoskodott Klárika ozsonnáról is a két kisebbik testvér számára.

— Itt a kávétok, Bözsikém. Csak meg köll melegíteni.

Éppen elkészült mindennel, mikor János elő állt az egylovas kordéval. Biz' az nem volt uri hintó, de jó kedvü fiataloknak baj is az! Klárika és Sándor fölszálltak és mi alatt Sándor próbálgatózott, tudná-e a lovat hajtani, Bözsike és Emilke vágyakozva néztek föl (Lásd a képet a czimlapon.), azt mondogatva:

— Mi is kocsikázhatnánk egy kis darabon... aztán haza sétálnánk.

— Nem, nem, ti csak maradjatok itthon, felelé Klárika. A ház nem maradhat üresen. Okosan viselkedtetek! Ne távozzatok a házból. Most ti ketten lesztök a gazdák estig.

— A kertben van elég gyomlálgatni, öntözni való, vélte Sándor. Szorgalmasak legyetek!

A kordé gyorsan tova zörgött, Bözsike és Emilke pedig vissza tértek a házba, vagyis inkább a kertbe, ahol nagy buzgalommal fogtak dolgozhoz.

— Majd látja Sándor, hogy nem hevertünk.

Jó ideig szorgalmatoskodtak, mignem Emilke úgy vélte, hogy már itt az oszonna ideje.

— Magam is azt hiszem, vélte Bözsike. Menjünk be! Mindjárt megmelegitem a kávékat.

Tüzet raktak és mialatt a tej melegegett, leültek a konyha nyitott ajtajába pihenni. Arról beszélgettek, hogy valjon micsoda vásárfiát hoz is nekik Klárika a városból?.. midőn egyszerre csak egy nagyon szép fehér szőrű kutyácska jelent meg a küszöbön és barátságosan pislogatva csóválta a farkát.

— Ni, milyen szép kutyácska! kiáltott fel Bözsike.

— Soha sem láttam, szólt Emilke. Valjon kié lehet? Gyere ide, kutyus!

A kutyácska készséggel engedelmeskedett, hozzájuk simult és engedte, hogy simogassák.

— Milyen szelid, kedves jószág! mondá Emilke. Hát a gazdád hol van, kutyus?

Az ajtó-félfán kopogtatás hallatszott és ugyan-ekkor meg is szólalt valaki:

— Itt vagyunk mi is, a gazdái... Szabad?...

A két kis testvér meglepődve is, kissé ijedten is, pillantott az ajtó felé, melyen ekkor már be is léptek a kis kutya gazdái: egy félig-meddig urias, de nagyon kopott öltözékű nő és egy magas termetű, izmos férfi, nagy bottal a kezében.

— Jó napot, kedveseim, szólt az asszony nagyon édeskés hangon. Azt hiszem, jó helyen járunk, már legalább annyiban, hogy nagyon kedves jó gyermekeket találunk itt. Mert aki az állatot szereti, az bizonyosan jó szivü.

— No, no, még bizony azt fogják hinni, hogy kéregető koldusok vagyunk, szólalt meg a háta mögött álló férfi.

— Dehogyan hiszik! Ugy-e nem hiszitek, kedveseim? Nem szorultunk mi alamizsnára. Csak egy kis tudakozódás végett jöttünk. Itthon van a kedves mamátok? (Lásd a képet a 357. lapon.)

— A mamánk? Az Budapesten van. A testvér-nénikénnel és a bátyánkkal vagyunk itt... de most azok sincsenek itthon, mondá Emilke.

A két idegen egyetértőleg pillantott egymásra és beljebb lépett.

— Nem baj, nem baj, szólt a férfi. Bizonyosan ti is meg fogjátok mondhatni, amit mi tudni kívánunk. Azt hallottuk, hogy ebben a házban lakik egy ur is a szomszéd városból...

— A kedves Fűvész bácsi? kérdé Bözsike élénken.

Az idegenek újra össze néztek és bólintottak.

— Igen, az, bizonyosan ő az, mondá az asszony.

— Tulajdonképen nem lakik itt, szólt Emilke. Csak el-eljön néha és egyszer-másszor éjszakára is itt marad.

— Ez az, éppen ez az, amit tudni szeretnénk, mondá a férfi. Itt fog-e ma is hálni?

— Meglehet. Néha csak este felé érkezik. Ismeri talán?

— Hogy ne? Nagyon jó barátom.

Bözsike és Emilke tapasztalatlan gyermekek voltak, de az idegennek ezt az állítását mégis nagyon kételkedő arccal fogadták. Ez az ember éppen nem látszott

olyan uri embernek, aki annak a kedves, tudós, ínom modoru Fűvész bácsinak barátja lehessen. Nem igen tudták, mit mondjanak, de nem is igen juthattak szóhoz, mert az asszony gyorsan pergő nyelvel mondá:

— No, nem nagy baj, ha ma nem is jön ide éjszakára az a kedves Fűvész bácsi. Elég, ha azt tudjuk, hogy néha csakugyan el szokott ide jönni. Majd megtudjuk, mikor. Most legföljebb az a bajunk van, hogy nagyon elfáradtunk.

— Az sem baj, jegyzé meg a férfi. Hiszen itt megpihenhetünk, bizonyosan megengedik ezek a kis barátaink. Ugy-e?

— Nem igen engedhetjük, felelt Bözsike elszántan. Klárka megharagudna, hogy a távollétében idegeneket fogadtunk be.

— Micsoda? Megharagudna? Gyönyörű magyar vendég-szeretet, mondhatom! Másutt erővel ott fogják az uri vendéget, jól tartják.

— Hiszen maguk nem is uri emberek! Lyukas a cipőjük, kiáll belőle a lábuk ujja, ni! szólt Emilke.

— Oktondi tacsó vagy! rivalt rá a férfi oly fenyegető hangon, hogy Emilke is, de Bözsike is megszeppent. — Nagyon sétáltunk, hát a sok járásban megvásott a cipőnk.

— Nem értik azt ezek a kicsinyek, mondá az asszony. Ha itt volna az a Klárka, bizonyosan szívesen látna, beinvítálna a szobába és megvendégelne; látom, éppen készül a kávé.

A két testvér veszedelmet gyanított, de mit tehetett? Ezzel a nagy botu erős emberrel nem bírhatnak. Emilke oda sugott Bözsikének:

— Adjunk nekik kávé. Azután majd csak elmennek.

Nem szívesen, de Bözsike is bele egyezett a kávéztatásba és kénytelen-kelletlen így szólt:

— Jól van no... hiszen nem bánom... ha pihenni akarnak. De itt a konyhában nincs hova ülni... be köll menni a szobába... Majd szolgálok egy kis kávéval is.

— Így már más! Mégis nagyon kedves gyermekek vagytok, szólt az asszony. Merre van a szoba?

Emilke bement az idegenekkel a szobába, míg Bözsike a kávé után látott. Benn a hivatlan vendégek alig hogy letelepedtek, az asszony, gyors pillantást váltva a társával, így szólt:

— Ej, az a kedves kis leány maga fárad a konyhában! Segitek neki.

Kiment. Alig egy perccel később a férfi így szólt Emilkéhez:

— Van-e jó vizetek, fiacskám? Nekem nem igen köll a ti kávétok. Hanem a nagy sétában nagyon megszomjaztam, szeretnék egy pohár friss vizet.

Emilke készséggel vállalkozott rá, hogy a kutról jó friss vizet hoz. Kiment és nem nagyon sokára vissza tért a vízzel. Az idegen bele kóstolt, de elfintorította az arcját.

— Ez bizony nagyon rossz víz... ennél jobbhoz vagyok szokva.

Fölkelt és kiszólt a konyhába:

— Anyjuk, én készen vagyok. Nem maradhatunk sokáig... tudod, még vissza kell sétálnunk a városba.

— Már fölforrt a tej... visszük a kávé. No, majd csak te is megiszol egy csészével. Majd én töltök mindenkinek.

Bözsike négy csészét tett az asztalra, de az idegen asszony egyelőre csak magának és társának töltött.

— Ugy illik, hogy először az öregek
igyanak. Gyerekek sort kell várni.

A két testvér nem nagyon vig képet
mutatott, de bele nyugodott. Csakhamar

ITTHON VAN A KEDVES MAMÁTOK? (Lásd a 355. lapon.)

még hosszabbra nyult a képök. A férfi, bár a kávé, alig pár másod-percz alatt kihörpintette a maga csészéjét és így szólt:
az imént azt mondta, hogy neki nem köll

— Nem rossz kávé, igazán nem rossz.

— Magam is úgy találom, bizonyítá az asszony. Talán még meginnánk egy-egy csészével?

— Nem bánom!

Az asszony mindjárt meg is töltötte újra a csészéket. Emilke nagyon nyugtalanul fészkelődött, Bözsike pedig megszólalt:

— De... kérem... nincs több tej... akkor nekünk nem marad...

A férfi ugyancsak nyersen mordult rá:

— Ejnye, de nevetlen gyermekek vagytok! Hát illik az? Kínálni szokás a vendéget, nem pedig sajnálni tőle egy csésze ilyen silány kotyvalékot.

— Már az igaz, hogy gyönyörűen tudtok vendéget látni! folytatta az asszony. No, nem is tesszük be ide többször a lábunkat.

— De nem ám! bizonyítá a társa. Igyuk meg hamar ezt az izetlen kóficzt, aztán siessünk odább! Szeretném, ha mentül előbb kívül volnék a házon.

Felhörpintették a második csészét is, aztán fölkeltek, indultak. Az ajtóbul vissza fordult az asszony:

— Szerencsétek, hogy sietős az utunk, mondá. Különben itt maradnék és elmondanám azoknak az öregebb testvéreiteknek, milyen illetlenül viselkedtetek.

— Soh'se gondolj vele, szolt a társa. Meg fogják még úgy is emlegetni, hogy itt voltunk.

És nagyot nevetve sietett ki az udvarról, az asszony és a kutyácska pedig utána.

Bözsike és Emilke olyan-formát éreztek, mint ha ennek az idegennek az utolsó szavai valami rosszat jelentenének. De nem értették. Hejh, nem sok idő telt bele, hogy ugyancsak keservesen megértették a szavai jelentőségét!

Egyelőre nem igen törődtek vele, csak örültek, hogy végre megszabadultak ezektől az alkalmatlan és gyanus vendégektől.

— Kár is volt beereszteniük őket, szolt Emilke. Tudod, Bözsike, én azt hiszem, hogy ezek valami rosszban sántikálnak, nem becsületes emberek.

— Igazad lehet. De mit tehattünk, ha betolakodtak? Nem birtunk volna velök. Örülhetünk, hogy elmentek és nem bántottak.

— De megitták mindnyájunknak az ozsonnáját! Most már rághatunk száraz kenyeret.

— Nem nagy baj, no! Menj a kertbe és szakíts néhány almát. Addig én kihordom a szobából a csészéket.

Amint a szobába lépett, szemébe ötlött, amit eddig nem vett észre: hogy a szekrény mellett egy kendőcske hever a földön.

— Hogy került ez ide? tűnődött csodálkozva.

Helyre akarta tenni, kinyitotta a szekrényt, de amint belepillantott, majd kővé dermedt. Aztán kétségbe esett sikoltozással sietett ki.

— Emilke! Jaj! Emilke! Jaj Istenem!

A küszöbön megállt és reszketve hallgatott el. A kapu elé épp megérkezett a kordé s leszálltak róla Klárka és Sándor. De milyen komor képpel! Emilke, amint oda szaladt, szinte megijedt tőlök.

Volt rá okuk, csak úgy, mint Bözsikének. Ők rossz hírt hoztak, Bözsike rossz hírrel várta őket.

(Folytatása következik.)

CZICZA-PARIPA.

Marika:

*Jöszte cziczám, Czirmos czicza!
Hogy aludtál az éczaka?*

Czirmos:

*Jaj! Mit csinálsz Marika?...
Nem vagyok én paripa!*

Czirmos:

*Jól aludtam asszonykám!...
De most reggelit adj ám!*

Marika:

*Ejnye czicza, rontom bontom!...
Engedelmeskedj, ha mondom!*

Marika:

*Meglesz, ne félj, reggelid...
De most állj meg egy kicsit!*

Czirmos:

*Nem vagyok ló, se számár...
Cziczán lovagolni kár.*

Marika :

*Hiszen mindjárt kiderül . . .
Hátha mégis sikerül?*

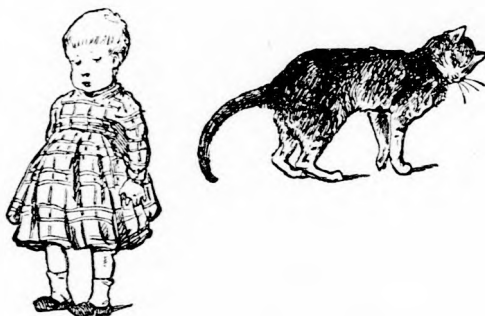

Czirmos :

*Abernyau! . . . ne tépd a farkom! . . .
Jaj, jaj, jaj, ezt ki nem tartom!*

*Lebukott! . . . Marika sir most . . .
Soha ilyen gonosz Czirmost!*

*Kész a harag . . . de már délre
Köztük megint szent a béke!*

A REMETE HARANGJA.

— Elbeszélés Tamás bácsitól. —

(Vége.)

SZOMORU volt a Miklósvara környékének népe. Török volt már ur a várban és kegyetlenül sarcolta a föld népét. Egyszer aztán változás történt: a szultán új parancsnokot küldött a várba. Alázatosan hódolt neki a szegény nép, de egy agg pór álmélkodva kiáltott fel:

— Oh, lehetséges-é? Uram Teremtőm! . . . Hiszen ez . . . ez . . . Endre urfi!

— Semmi Endre urfi, te gyaur (keresztény) kutya! Hasszán bég vagyok, a padisah

kegyelméből Miklósvárának ura és parancsnoka. Karóba huzatom, aki más néven merészel említeni. Hasszán bég vagyok, igazhívő muzulmán. Mert Allah nagy és Mohamed az ő prófétája!

Elsompolyogtak a szegény pórok. Endre pedig, azaz Hasszán bég, kevélyen nézett utánok.

— Nem hittétek ugy-e, hogy valamikor még én leszek az uratok? dörmögte magában. Magam sem hittem. De volt eszem! Muzulmán lettem és ur vagyok, az az ostoba Imre pedig, a vén nagybátyánkkal, ott penészedik a börtönben. No, jobb is nekik ott, mert Miklósvara most már török

vár és a hajdani Endre mint Hasszán bég az ur benne.

Hát igen, a hite-hagyott áruló Hasszán elérte, amire a hajdani Endre nem gondolatott: urrá lett az ősi várban. Megtagadta hitét, nemzetét; — no de annál kevélyebben parancsolgat pogány katonái élén.

Élégedetten nézett szét a várban. Jól ismerte minden zugát, ráismert minden

köre. Szemle-utjában eljutott a kápolnába is, melyből már az előbbi török parancsnok mecesetet csinált, de azzal nem törődött, hogy a kápolna tornyában még folyvást ott függ az ezüst csengésű kis harang. A muzulmán nem használ harangot. Az előbbi parancsnok röstelt vesződni vele, hogy levétesse a harangot; nem árt az ott senkinek. Bezzeg másképp gondolkozott Hasszán.

NAGY MOSÁS.

— Még most is itt van a hitetlen gyaur kutyák harangja? Vegyétek le! Dobjátok a mélységbe!

Levették; ledobták. Nem tört el a harang, hanem gyorsan gurult a várhegy oldalán le a völgy bozótjába.

A völgy tulsó oldalán, az erdő tövében két fáradt vándor pihent. Galamb-ész roskatag aggastyán volt az egyik; erős, dőlczeg férfiú a másik, de rongyos; talán bizony koldus is mind a kettő.

Az volt most: koldus; de hajdan Miklós-vára ura az öreg; és kedves fogadott fia, Imre, a fiatalabbik. Sikerült évek multán a pogány fogságból elmenekülniök és sok viszontagság után éppen akkor értek ismeretlenül, szegényül hajdani boldog otthonuk közelébe, mikor a hite-hagyott áruló Endre, mint Hasszán bég, bevonult a várba. És éppen látták azt is, mint gurult le a harang.

— Oh, te gonosz! mormogta az aggastyán. Gonoszabb annál a született pogány-

nál, aki előtted uraskodott az én szép váramban! Szentség-törő kézzel dobod le azt a kedves, szent harangot, melynek hangjánál egykor annyiszor kulcsoltad imára kezeidet!

Más nap a harang már nem volt ott a bozótban. Nehány nap mulva azonban megszólalt, csak hogy messze a vártól, magas hegy-csucs oldalán, sűrű erdőség közepén, de ahonnan jó szem nagyon jól ráláthatott a várra. Nem hatolt a kis harang hangja a várig, Hasszán bég füléig; de favágók, erdei pásztorok meghallották. Csodálkoztak. Miféle hang szólhat itt a rengetegben? Mentek a hang irányában. És rátaláltak a rejtelmes hang nyitjára.

Egy kis kunyhó állt ott az erdőben, előtte kereszt; a kereszt közelében függött a harang.

A kunyhóbul ősz, agg remete lépett ki. Tisztelettel borultak le előtte, ő pedig áldva terjeszté feléjük a kezeit és imára térdelt le velök, melynek végén egy szívvél fohászokdtek:

— Atyánk az égben, szabadíts meg a gonosztól!

Egyre többen jártak föl az agg remetéhez és egyszer aztán nagyot álmélkodtak az egybe gyültek. Mert az imádság végén egy öreg pór, régen az egykori várurnak hűséges vitéze, a remetéhez lépett és így szólt:

— Rád ismerek, oh uram, én szeretett drága jó gazdám! Hát élsz és megjöttél? Oh, végy újra oltalmadba minket, szegény sanyargatott embereket, mert ez a Hasszán bég, a hajdani Endre urfi, minden igazi pogánynál kegyetlenebbül kinez bennünket!

A hajdani várur — mert valóban ő volt a remete — bánatosan mondá:

— Nem vagyok többé uratok, nyomorult földönfutó vagyok, aki mindenemet elvesztettem. Már csak a jó Isten irgalmáért könyörgök, mert én neveltem azt a gonosz árulót, aki most titeket sanyargat, fosztogat. Igen, gonoszabb az igazi pogánynál, mert kegyetlenségével akarja az urainak kedvét megnyerni. Tudja, hogy ha emberseges indulatot mutatna hozzátok, gyanuba esnék a többi basák és bégek előtt, hogy nem igazán az ő emberök, hanem régi honfitársaihoz huz. Azért kegyetlenebb minden pogánynál.

— Igaz, igaz! De oh!... hát nincs számunkra segítség?

— Bizzatok Istenben! És egyelőre csak annyit mondok: ha a kis harangom szavát halljátok, jöjjen minden fegyverfogható ember fegyveresen sietve ide föl.

Eloszlottak, a remete pedig kiült a kunyhója elé és bámult a messzeségbe, régi vára felé, melynek jól belátott az udvarába. Testi ereje megtört, de régi sas-szeme ép maradt. Látta, mikor a Hasszán bég katonái gyülekeznek, készülődnek, hogy prédálásra induljanak.

És megszólalt a remete harangja.

Alig szólalt meg, gyorsan vitték híret a hegyi pásztorok le a falvakba. Nem sokára minden oldalról elő bukkantak az erdő sűrűjéből fiatal legények és ősz emberek: ki fejszével, ki kaszával, ki puskával vagy más fegyverrel, melyet otthon rejtve tartogattott.

— Itt vagyunk, jó urunk! Mit tegyünk?

— Prédálásra indulnak a Hasszán martalócjai. Rájok kell csapni, véres fejjel kell őket vissza üzni.

— Készek vagyunk a harcra mind halálig! Állj az élünkre, jó urunk, és vezess!

— Már én azt nem tehetem, a rabság megtörte az erőmet. De adok nektek méltó vezért.

A kunyhóba lépett és csakhamar egy délczeg vitézzel jött elő, aki tetőtől talpig fel volt fegyverkezve. Rá ismertek.

— Hiszen ez... ez... a hajdani Imre urfi!

— Az, felelé az aggastyán. Az én hűséges jó fiam, szenvedéseimben társam, rabságomból szabadítóm. Legyen ő a vezéreték. Nem fogtok benne csalatkozni.

— Ő sem mi bennünk!

A várból prédára szomjasan vonult ki egy csapat török katona. Keményen rájuk parancsolt Hasszán bég, hogy sok zsákmányt hozzanak.

— Meglesz, uram, felelt a csapatot vezető bimbasi. Értek én hozzá, hogyan kell a gyaurokból (keresztényekből) kipréselni az elrejtett kincseket.

Nem is rajtuk mult. De hát másképp fordult a dolog; olyasmi történt, amiről nem is álmodtak, mert jól tudták, hogy messze környéken nincs magyar sereg. És ime, egyszerre csak, amint egy szük völgyben haladnak: elől, hátul, mindkét oldalon egetverő kiáltás hangzott:

— Jézus, Jézus segits! Rajta! Rajta!

Mielőtt a török csapat csak föl is ocsudhatott volna meglepődéséből, már a nyakán voltak a támadók, vágták, szurták, konczolták. A hetyke bimbasi alig néhány magával menekült meg, gazdag zsákmány helyett csufos vereség hírével jelentkezve Hasszán bég előtt.

Mérgelődött is, csodálkozott is Hasszán. De lassankén megnyugodott.

— Véletlen baleset, gondolá. Éppen utjába akadtak valami átvonuló magyar csapatnak. Majd kiközörüljük a csorbát!

Néhány nap mulva újabb csapatot indított el zsákmányoló utra.

Fönn a magas hegy oldalán pedig újra megszólalt a remete harangja.

S a második martalócz csapatból megint csak alig hogy hirmondó tért vissza a várba. Most már dühöngött Hasszán, de az vajmi keveset használt. Fönn a magasban megmegecsendült a remete harangja és valahányszor Hasszán bégnek egy-egy csapata kivonult a várból, csakhamar elő termett a rejtelmes magyar sereg, utját állta, szét verte. A győzelem után pedig úgy eltűnt, mint ha a föld nyelte volna el. És a hányszor újra megjelent, mindig nagyobb volt és mindig jobban fölfegyverkezve, még pedig éppen a lekaszabolt törököktől elszedett fegyverekkel.

Dult-fult Hasszán bég, nem csak mert már jócskán megfogyott katonáinak a száma, hanem mert semmiképp sem tudhatta meg, honnan terem elő és hová tűnik el ez a titkos szörnyű ellenség. Kémekeket küldött mindenfelé, de azok csak azt jelentették, hogy azt a rejtelmes magyar sereget soha sehol sem látta senki, éppen csak mindig az a szerencsétlen török csapat, amelyre rácsapott. Már ez szinte boszorkányság.

Végre aztán egyik kémje jelentette:

— Igen is, vitéz Hasszán, valami boszorkányság van benne. Megtudtam. Amott, annak a magas hegynek az oldalán van egy harang; az mindig megszólal, mikor te portyázó csapatot küldesz ki. Az bizonyosan bűvös harang és hangjára a gyaurok dzsinjei (szellemei) sietnek elő harcosok alakjában.

Ej, ostobaság! rivalt rá Hasszán. De hát jól van! Hozzátok elő tüstént azt a harangot!

A hegyi pásztorok látták a közeledő törököket, idején figyelmeztették a remete vár-urat, ez baj nélkül elmenekült. De a harangot már nem menthette meg, azt levették a pogányok és elvitték Hasszán elé.

Hasszán megdöbbsent. Ráismert. Aztán dühösen szólt:

— Már megint élembe kerül ez a hitvány jószág? No, ha ez segített az ellenségeimnek, teszek róla, hogy többé ne szolgálhasson. Haha! Még jól megis sarczolom vele a harang barátait.

Beolvastotta a harangot, az így nyert ércből durva denárokat (rézpénz-darabokat) készítettett és kiosztotta a katonáinak. A föld népének pedig kihirdette a parancsot, hogy ezt az értéktelen denárt arany gyanánt tartozik elfogadni.

— Nem eshetik az nektek zokon, ti gyaurlakok! mondá a falvak biráinak. Olyan harangból készültek ezek a denárok, amelyet, hallom, ti szentnek tartotatok. No, hát kaptok belőle.

A szegény pórok csak bámultak a hatalmas bégre, a hajdani Endre urfira. De még csak a fejét sem merte megcsóválni egyikük sem. És ez tetszett neki.

Rövid idő alatt azonban tapasztalta, hogy nagyon csalódott. A föld népe nem zúgolódott a harang-denár miatt, csak az volt a feltűnő, hogy mikor a török katonák az utolsó ilyen pénzen is tuladtak, sehol sem is lehetett többé olyat látni. Mind eltűnt. Ezzel Hasszán bég nem igen törődött; de már az nagyobb baj volt, hogy az állapota csöppet sem változott. A harang nem szólt többé ott a hegy-oldalon, de a rejtelmes ellenség csak úgy tűnt elő továbbra is, hogy végre a török katonák már alig mertek kimozdulni a várból.

Igen, mert a remete vár-ur most is ott őrködött a régi helyén, s mellette Imre vitéz, meg néhány fürgé suhancz. És a falvakban meg-megjelent közülök egy-egy azt kiáltozva:

— Kinek van harang-denárja? Jelentkezzék!

Ez volt a jelszó. Minden fegyverbiró ember egy-egy harang-denárt tartogatott mint jelvényt. Ha a jelszót hallotta, sietett az erdőbe a gyülekező helyre, ahol Imre vezér várta őket és lecsapott velök a pogány csapatra. Aztán vissza tértek az erdőbe és haza oszlottak.

Végre már nem birt Hasszán bég a dühével.

— Hát legyen! Alaposan véget vetek ennek a dolognak. Itt lappang az ellenség közel valahol. Hát kipusztítom az egész vidéket, fölperzselek minden falut, minden hajlékot, felkonczolom vagy rabszíjra fűztem az egész népet, fölkutatom az erdőket és még madár sem marad életben, amerre járok!

Egész seregét talpra állította és maga állt az élére.

Fönn a magasban szólt a remete-várur:

— Valami nagy vállalatra indul a gonosz . . . ilyen nagy had még egyszer sem mozdult ki a várból.

— Állunk elébe annak is, mondá Imre vitéz.

És mikor Hasszán legkevésbé várta, egyszerre csak rá ütött a magyar csapat. Élén Imre lovagolt s ráismert a szemközt parancsolgató török vezérre. A csata zaját tulharsogó hangon kiálltá:

— Hasszán . . . Endre! Hite-hagyott haza-áruló! Ha nem vagy hozzá még gyáva is, állj élembe, számoljunk!

Meghallotta Endre és oda vágatott, eleinte azt gondolva, hogy csak az ellenség vezérével lesz dolga. De amint közelre ért, megremegett. Ráismert.

— Imre! hebegte.

Ez azonban csak egy pillanatra tartott. Aztán elő rántotta kitünő pisztolyát, mellyel soha sem hibázott.

— Számoljunk? kiáltá. Hát nesze!

Elsütötte a fegyvert és várta Imre lerogyását. De Imre meg sem inogott. Pedig a golyó találta, még hallatszott is a puffanása.

— Mi ez? Hát csakugyan boszorkányság! Nem fogja a golyó!

Rémülten és megzavarodva hátrált Endre, ennek láttára katonái is. Mihamar az egész török had nagy zürzavarban futott, de csak kevesen menekül-

tek meg; Imre és vitézei a legnagyobb részt lekaszabolták. Hasszán bég-Endre alig néhányad magával került vissza a várba.

A vitéz és eszes Imre jól látta, hányadán van.

— Kedves vitézeim! szólt győztes csapa-

tához. Megsemmisítettük a pogány hadat és most már nem érzük be ennyivel. Ideje, hogy Miklós-várát is vissza szerezzük és igaz jogos urának vissza adjuk.

— Ugy legyen! kiálták mind.

Ott termett a sereg a vár előtt. A kapu csukva volt ugyan, de ez nem zavarta meg őket. Tudták, hogy kevés török harcos van oda benn, nem fog az ostrom sokáig tarthatni. Harczra mégis számítottak s ugyan csak csodálkoztak, hogy éppenséggel senkit sem látnak a falakon, bástyákon, hanem megszűröl a vár belső részéből hallatszott nagy zaj és fegyver-csattogás.

Igen, ott egymás közt dulakodtak, akik még a várban voltak. A török harcosok látták, hogy meg nem védhetik a

MIKULÁS.

*Jön! Már jön! Ki? Senki más:
A jó öreg Mikulás!
Hoz kétféle ajándékot:
Jó gyermeknek szép játékot,
Garázdának pedig vesszöt,
Hogy jobb utra térítse őt.
Sok a dolga a jó szentnek,
Mert van sok jó, sok rossz gyermek.
De ha ott ti felétek jár:
Nektek csak jót hoz, ugy-e bár?*

várat s első tisztjök, a bimbasi, dühösen kiáltá:

— Hasszán bég az oka! Ő áruló! Gyaur volt és csak színleg tért a mi hitünkre, hogy megrontson. Mióta ő parancsol itt, azóta szakadt ránk a veszedelem.

— Halál reá! Kaszaboljuk le! kiálták az elkeseredett törökök.

Rá is rontottak. Egy-két hive mégis volt Hasszánnak, azok védeni akarták; maga Hasszán is kétségbe esetten védekezett s a véres viaskodásban észre sem vették, hogy Imre az ő magyar vitézeivel már bejutott a várba. Egyszerre csak ott temett s rájuk kiáltott:

— Le a fegyverrel! Enyém a vár, foglyok vagytok mindnyájan!

Hasszán-Endre ezt a földön hörögve hallotta. Számos sebből folyt a vére, saját pogány katonái borzalmasan össze vagdalták. Imre oda lépett hozzá s bár eddig a jogos harag égett lelkében, mert a vérben fetrengő nyomorult láttára szánakozás fogta el.

— Endre, Endre! Im, elért az Ég sujtó keze!

A sebesült még ekkor is a fogait csikorgatta.

— Ne védett volna csak boszorkányság téged, hogy a golyóm fogott volna rajtad, akkor most te hevernél a véredben és én volnék a győztes, hörögte tompán.

— Azt hiszed, boszorkányság volt? Nem az volt, boldogtalan bűnös! A Gondviselés óvott meg, még pedig a te műved által. Én is, mint minden vitézem, mellemen viseltem ezt a denárt, melyet te a szentelt harangból verettél. Ime, ez fogta fel a golyót. Áldás lett a te gonosz munkádból.

Endre behunyta a szemét, halálos sápadtság lepte el az arcát.

— Hát igen... nagy bűnös vagyok... döföd szívembe a kardodat... úgy is meghalok.

De Imre nem tudott kegyetlenkedni. Megparancsolta, hogy a sebesültet ápolják, aztán egyéb dolga után látott. Birtokba vette a várat a Hasszán sok kincseivel s legelső gondja az volt, hogy befogatott a hintóba, elküldte az erdőben rejtőző nagybátyjáért, a vár igazi uráért. Mikor ez megérkezett, riadó örömmel fogták körül.

— Itt vagy újra, jó urunk! Úlj be ismét ősi váradba és légy nekünk ismét jó atyánk, urunk és oltalmazónk!

— Atyátok leszek, de uratok és oltalmazótok az én jeles fogadott fiam és örökösöm, Imre lesz. Megmutatta, hogy méltó reá. Az ő erős karja távol fogja e vidéktől tartani a pogány törököt, bátorságban fog a jó nép élni.

Ugy is lett. Imre a fiatal vitézekből erős csapatot szervezett a vár és vidéke oltalmára; de minden eddigi harczosához így szólt:

— Akinél harang-denár van, adja ide. Arany helyett kaptátok, most aranyat adok érte. Beolvasztjuk és újra harangot öntetek belőle, azon a helyen pedig, ott a hegy oldalán, ahonnan annyszor hívott benneteket, kápolnát építettetek s oda fogunk zarándokolni, hogy hálát adjunk a Mindenhatónak, ki jóra fordította sorsunkat.

A kápolna fölépült, a harangot elhelyezték a tornyába.

Ugyanekkor a vár egy félre eső részéből mankón biczegve vánszorgott elő egy száználmas alak. Fél szeme ki volt ütve, a másakra is alig látott; fél keze bénán

logó
tud
söté
elé

mit

A

bocs

tél,

hogy

det,

bold

boly

az é

E

tán

dust

É

a ka

elves

Hat

Miko

Sok

Erdő

Első

A mi

Végső

Anná

Mert

Világ

A r

jutalo

,

Irtó

leford

kemén

lógott, lábain csak mankó segítségével tudott megállani. Beesett, fakó arczán sötét kétségbe-esés honolt. A vár öreg ura elé vezettette magát.

— Nem öltetek meg, mondá; hát mondd, mit akarsz velem?

Az öreg várur komoran felelé:

— Amit ellenem vétettél, azt megbocsáthatom. Amit szent hited ellen vétettél, az alól feloldhat az isteni kegyelem. De hogy hazád, nemzeded ellen emelted kezdet, azért nincs e földön bocsánat! Menj, boldogtalan és mint földönfutó koldus bolyongj, a míg Isten irgalma el nem szólít az élők sorából!

Elvánszorgott a boldogtalan. Évek multán az erdei kápolnánál egy rongyos koldust találtak holtan. Endre volt.

Évszázadok multán a vár rommá lett, a kápolna összeomlott, a remete harangja elveszett. Csak a története él a nép ajakán.

REJTETT SZÓ.

Hat betüből állok, házi eszköz vagyok,

Mikor hasznom veszik: épen mit sem hagyok.

Sok mester-embernek láthatsz a kezében,

Erdőben, bányában, műhelyben főképen.

Első két betűmnek örül gazda s nyája,

A mūdön a pásztor teregeti rája.

Végző négy betűm nem megyen egész számba,

Annál többet jelent e végbetűk hárma,

Mert minden erőknél erősebb ez sokkal,

Világokat gyűr le s mindig győzi okkal.

*A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja
jutalom-nyereményül a következő művet:*

„Rüstig Zsigmond, az új Robinson“.

*Irta Marryat, a magyar ifjuság számára
lefordította dr. Dudácska Géza. 94 képpel,
kemény kötésben.*

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LXI. köt. 21-dik számában közölt rejtett név megfejtése:

**Szár, orom, nagy, dér, író, gyúr, ökör, rest,
Győr. = Szondi György.**

Helyesen fejtették meg: Jankó János, Kogler Nóra, Kövesi Jenő, Bayer Anti, Hertelendy Bandi, Lehoczky István és Bruno, Fellegi Vilmos, Csascher Mariska, Vidonyi Iluska és Sanyi, Dengl Miklós, Materny Rózsika és Margit, Kolos Janka, Fáber Riza, Mérey Dalma, Kuffler Arthur, Borhy Margit, Kárpáti testvérek, Kaiser Jenő, Forster Jolánka, Lázár Margit, Kílczér Gyula, Kempner Magda, Mészáros Janka, Szántó Olga és Ernő, Ágfalvi Endre, Garai Lujza és Mariska, Kerekes György, Goldfinger Elluska, Szvétek Honka, Büben Iván, Szóke Emmike, Véghelyi Lajoska, Kapás László, Márkus Böske, Pap Lilike, Kószeghy Marianna, Kazy Péter, Péterfy Vilma, Weigert Aladár, Tichtl Márta, Kiss Margit, Weisz Teruska, Naschitz György, Geréb Lajos, Poór Erna, Bing Miczi, Adorján Géza, Vogt Olga és Paula (Hiányosan. A feladott *agy* és *rom* szavak helyett az *agy* és a nem létező *ram* szavakat vettétek, így Káldi Györgyöt derítették ki és híres magyar hősnék mondjátok. Élt ugyan Káldi György is, hírneves férfiú is volt, de nem hős, hanem tudós jezsuita szerzetes, ki a bibliát fordította magyarra ezeltt háromszáz esztendővel. *F. b.*), Csépany Béla, Medveczky Margitka, Gyurika és Sándorka, Balonyi Imre, Csongrády Iona és Attila, Gutmann Erzsike és Dénes, Ujhelyi Gabriella, Hollós László, Veress Gizi és Józsi, Ranschburg Béla, Nagy Lenke, Vicza és Ernő, Hirsch Emma, Záborszky Mariska, Jenő és Géza, Geréb Andor, Biró Jani, Trebitsch Károly, Büchler Helénke és Jenő, Hertelendy Bandi.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Kolos Janka*, *Nagy-Beeskereken*, kinek a jutalom-könyvet (*»A titok.«* — *»A városi vendég.«* — *»A piros kendő«*, elbeszélések az ifjuság számára, képekkel, diszes kötésben, a *»Forgó bácsi könyvtára«* című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Káldy Andris. Műkedvelő fotografusok a Kodak-szekrényvel dolgoznak. Ezt tartják eddig a leg-tökéletesebbnek. Minden egyebet másnál tudakolj. — **Kálmán Piroška.** Kérdéseiddel a *kiadó-hivatal*-hoz fordulj. A rejtvényt jól szerkesztetted meg, csak hogy a sok *betű* a *képrejtvényben* rögtön megadja a *titok* nyitját. Valami fogasabbal tégy kísérletet. — **Mama.** Karácsonyi számunkba szántuk. A prózás mind eddig nem érkezett meg. Érdeklődve

várom. A többire nézve: kellemes impressiókat vittem magammal. — **Csepány Béla.** A kitalálható szónak szükséges utba igazító magyarázatai hol maradtak? Hiszen van előtted elég minta, hogyan kell az ilyesmit összeróni. Az újabb kezdeményed sem járt sikerrrel. — **Vilma néni.** Sorát ejtem. A szives kérdésre: kitűnőn. A csemetéknek s az édes mamának üdv. — **Timár Erzsike.** Majd lesz amolyan leánynak való magán jelenet is. — **„J. és R.” (Sz. E.)** Csak egy csöppecskét pezsegne! Intó, tanulságos, de egy kissé unalmas. Tán ha addig néhány melegebb vércsöppet oltatnánk bele. — **Morócz Tilda.** Éppen kapóra jelent meg egy amolyan tündéri szindarab, mint aminőt kívántál, hogy Karácsony első ünnepén előadhassátok. De sietned köll a megszerzésével, mert kiállítós és dalos, tánczos is. Czime: »*A tavasz diadala.*« Irta Nagy Gizella, 1 kor. 32 fill. beküldése mellett rögtön utnak indítja Zechmeister Andor, könyvkereskedő Győrött. — **Kuffler testv.** De különös az a ti sovár sohajtástok: »Istenem, csak nyernénk már egyszer!« Isten nevét ilyen csekélységért, mint amilyen egy mesés-könyv, ne vegyétek. Csak, amit távol tartson tőletek, bajban forduljatok hozzá. — **Kunváry testv.** Forduljatok a kiadó-hivatalhoz. — **Fuss Eveline.** A 10 fill. bélyeget átadtam a kiadó-hivatalnak, mert oda tartozik. — **Engel testv.** A kép nekem is tetszik és közölni is fogom, de távol minden családi vonatkozástól. — *Több levélről a jövő számban.*

KIS ÉRTESSÍTŐ.

HOGY FELHÍVÁST kaptam azzal a kéréssel, hogy közöljem *budapesti* kis olvasóimmal. Közlöm is, mert szépnek, üdvösnek látom a célját és hiszem, hogy sok fővárosi kis olvasóm számára tisztá örömmnek, kellemes óráknak leszen a forrása.

Azokhoz szól a felhívás, akik szeretik a virágot. De van-e, aki nem szereti? Mi lehet szebb, kedvesebb a virágnál és mi lehetne tisztább, nemesebb foglalkozás, munka és egyuttal szórakozás is, mint az örök nagy Természet e bájos teremtményeinek ápolása?

Öregnek, ifjunak, gazdagnak, szegénynek gyönyörűséget nyújt a szép virág. Ennek ápolásával foglalkozni kellemes és hasznos időtöltés, legkivált a gyermeknek. A figyelem, mellyel virágait ápolja, a pontosság erényét fejleszti ki benne, a kitartásból, mellyel munkáját végzi, erélyes jellem alakul s a szerető gondozás, melyet virágaira fordít,

szíve jóságát bizonyítja. S a gondosan, kitaratóan ápolt növény, virág háladatos: nő, nyílik, színeivel, illatával gyönyörködteti ápolóját.

Egy fővárosi nagykereskedő, *Mauthner Ödön*, a gyermek-világhoz való meleg szeretetből áldozat-készen kívánja előmozdítani azt a célt, hogy mentül több jó gyermek foglalkozzék növények, virágok ápolásával. E végből:

1. díjtalanul oszt ki a fővárosi iskolákat látogató 9—15 éves leányok és 9—13 éves fiúk közt fiatal dísz-növényeket eszerépben, virág-hagymát, gumót és az ezekhez szükséges eszerépet, földet, mindenkinek, aki december elejétől fogva irodájában (Rottenbiller-utca, 33. sz.) a növény átvételére jelentkezik;

2. a növények ápolására nyomtatott utmutatást oszt ki;

3. a jövő májusban, midőn a gyermekektől ápolt leveles dísz-növények erősödésnek indulnak, a gumók, hagymák virágot hajtanak, Budapesten nagy kertészeti kiállítás lesz s a gyermekek ápolt növények és virágok is ki fognak állíttatni, hogy ekkép a gyermekek is bemutathassák buzgóságuk eredményét;

4. a gyermekektől kiállított legszebb növények jutalmazására díjak lesznek: értékes nagy eszerép-növények, kertészeti könyvek, utmutatók, eszközök s ezenfelül minden ki-tüntetett gyermek dísz-oklevelet kap.

Egyelőre csak fővárosi gyermekek részesülhetnek a virágok ingyen kiosztásában.

Örülni fogok, ha a »*Kis Lap*« olvasói közül is mentül számosabban jelentkeznek erre a kedves pályázatra és gondosságukkal, ügyességükkel majdan sikert és elismerést aratnak.

Tehát próbálkozzatok és ha annak idején az eredményről hirt adtok, nagyon szívesen fogja venni

Forgó bácsi.

